

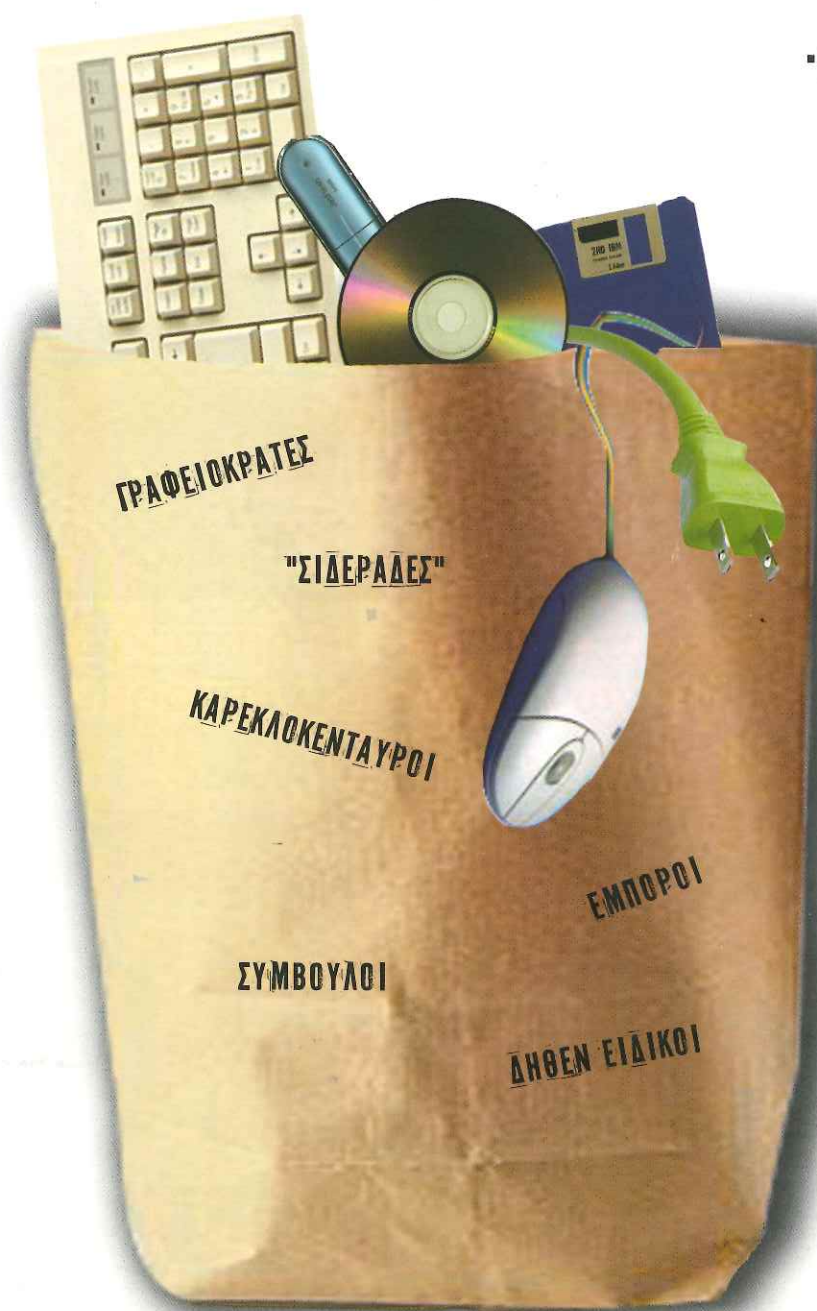
Το επίσημο περιοδικό του
Πανελληνίου Συλλόγου Διπλωματούχων Μηχανικών Η/Υ & Πληροφορικής

www.online-mag.gr

www.computer-engineers.gr

Πολιτική για την Πληροφορική και τις Επικοινωνίες

...από το super market;

Η ώρα της συμμετοχής
για τους επιστήμονες ΤΠΕ

Δρ. Αριστείδης Βαγγελάτος** Μηχανικός Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Πληροφορικής,
Ε.Α. Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών Ακταίου 11, 11851 Θησείο, Αθήνα
vagelat@cti.grΧρυσούλα Καλαμαρά*** Ιατρός, Ακτινοδιαγνώστρις, Ευρωκλινική Αθηνών
Αθανασιάδου 9, 11521 Αθήνα kalamara@euroclinic.gr

Η Ιατρική Πληροφορία στον Κυβερνοχώρο

Ο παγκόσμιος ιστός και η Ιατρική Πληροφορία

Οι διαδικτυακοί τόποι με αμιγώς ιατρικό περιεχόμενο ή με συναφείς προς την υγεία πληροφορίες αποτελούν αντικείμενο ενδιαφέροντος τόσο για τους επαγγελματίες υγείας όσο και για τους απλούς χρήστες. Όταν το έτος 1997 ανακοινώθηκε η διαθεσιμότητα του διαδικτυακού τόπου του National Library of Medicine (Εθνική Βιβλιοθήκη Ιατρικής των Η.Π.Α. - <http://www.nlm.nih.gov/>) οι αναζητήσεις σε αυτόν ανήλθαν σε 7 εκατομμύρια ενώ τον επόμενο χρόνο ξεπέρασαν τις 120 εκατομμύρια. Έκτοτε πέρασε καιρός, το κοινό ωρίμασε και ως ήταν λογικό, η διαθεσιμότητα τεράστιου πλήθους πληροφοριών σχετικά με την υγεία δημιούργησε μεταξύ των χρηστών ερωτηματικά σχετικά τόσο με την ποιότητα όσο και με την αξιοπιστία του υλικού αυτού. Η ραγδαία αύξηση των χρηστών του διαδικτύου και ο αντίκτυπος από την χρήση του ευαισθητοποίησε τόσο την επιστημονική κοινότητα όσο και τους θεσμικούς φορείς. Ως αποτέλεσμα η Ευρωπαϊκή Ένωση εξέδωσε μια σειρά οδηγιών για την αντιμετώπιση των ευκρινώς διαφαίνομενων περιπτώσεων και πολυπληθών ζητημάτων και επιπλοκών Ιβήπε σχετικά οδηγίες 93/42, 95/46, 97/7, 2000/31, 2002/6671.

Το διαδίκτυο ως εικονικό πεδίο συνάντησης και ανταλλαγής πληροφοριών έχει συνεισφέρει σημαντικά στην αλλαγή του τρόπου με τον οποίο πραγματοποιείται η ενημέρωση όλων των εμπλεκόμενων στην υγεία. Συνεπώς, η ποιότητα των πληροφοριών αλλά και η αξιοπιστία τους αποτελούν πρώτιστη προτεραιότητα κατά την διερεύνηση και αξιολόγησή τους, δεδομένου ότι ανάλογα με αυτή, η ιατρική πληροφόρηση είναι δυνατόν να αποδειχθεί τόσο ευεργετική όσο και επιβλαβής για την υγεία. Έτσι, το σύνολο των χαρακτηριστικών των πληροφοριών του εκάστοτε ιστοχώρου, συμπεριλαμβανομένου και του τρόπου παρουσίασής τους, συνθέτουν την αποδιδόμενη ποιότητα του. Η προσπάθεια ταξινόμησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών παράγει ένα σύνολο κριτηρίων με την υιοθέτηση των οποίων δύναται να προσεγγισθεί το επίπεδο της παρεχόμενης ποιότητας. Επιπρόσθετα και παρά το γεγονός ότι η αξιοπιστία συγκαταλέγεται μεταξύ των ποιοτικών κριτηρίων, η αξιοπιστία των προβαλλόμενων - παρεχόμενων πληροφοριών σχετίζεται επιπλέον με την ιδιότητα, την φήμη του παροχέα τους και την εμπιστοσύνη με την οποία περιβάλλεται η γνώμη του από το κοινό.

Αναζητώντας Ιατρικές Πληροφορίες στο διαδίκτυο

Οι τρέχουσες μετρήσεις υποδεικνύουν ότι περισσότεροι από 938 εκ. άνθρωποι είναι συνδεδεμένοι στο διαδίκτυο παγκοσμίως (<http://www.internetworldstats.com/>) ενώ για την Ελλάδα ο αντίστοιχος αριθμός ανέρχεται σε 3,8 εκ. χρήστες (Ιούνιος 2005). Ο πληθυσμός αυτός έχει πρόσβαση σε περισσότερες από 3 δισεκατομμύρια σελίδες κειμένου, από τις οποίες το 2% είναι σχετικές με ιατρικά θέματα. Στην πραγματικότητα η αναζήτηση ιατρικής πληροφορίας στον κυβερνοχώρο είναι ένας από τους συνθετέστερους λόγους πλοήγησης: μελέτες δείχνουν ότι 50 - 75% των χρηστών του World Wide Web το έχουν χρησιμοποιήσει για την αναζήτηση

ιατρικών πληροφοριών με συχνότητα πάνω από 3 φορές το μήνα κατά μέσο όρο. Τον Δεκέμβριο του 2001, το NHS Direct (Ιατρική πύλη του συστήματος Υγείας της Μεγάλης Βρετανίας - www.nhsdirect.nhs.uk) δέχτηκε 5,2 εκατομμύρια επισκέψεις από 171.900 επισκέπτες.

Πολλές από τις πηγές μετρήσεων σχετικά με τη χρήση του διαδικτύου για αναζήτηση ιατρικών πληροφοριών έρχονται από τις ΗΠΑ: Οι γυναίκες σε μεγαλύτερο ποσοστό από τους άνδρες αναζητούν σχετικές πληροφορίες στο Internet και το μεγαλύτερο ποσοστό χρήσης είναι στις ηλικίες από 30 έως και 64 χρονών. Η χρήση του διαδικτύου μειώνεται όσο μεγαλύτερη είναι η ηλικία των χρηστών λόγω της έλλειψης πληροφοριακής κουλτούρας.

Έρευνα κατά το έτος 2000 (Harris Poll of 2000 US adults) ανέδειξε ότι τα ψυχιατρικά θέματα ήταν από τα πλέον συχνά ιατρικά ζητήματα που οι χρήστες αναζητούσαν στο διαδίκτυο, με την κατάθλιψη, τη διπολική διαταραχή και τα προβλήματα άγχους να καλύπτουν το 42% των αναζητήσεων. Η χρήση του διαδικτύου επιτρέπει την ανώνυμη αναζήτηση απαντήσεων σε προσωπικά ερωτηματικά με μεγάλο κοινωνικό αντίκτυπο.

Η πλησιονότητα των χρηστών αναζητούν πληροφορίες χρησιμοποιώντας γενικές μηχανές αναζήτησης παραθέτοντας δεδομένους ιατρικούς όρους. Αρκετά λιγότεροι χρήστες ξεκινούν από εξειδικευμένες ιατρικές πύλες. Ακόμα λιγότεροι χρήστες χρησιμοποιούν ιατρικούς ιστοχώρους για να επικοινωνήσουν με επαγγελματίες της υγείας, να αγοράσουν ιατροφαρμακευτικά υλικά ή να πάρουν μέρος σε συζητήσεις ιατρικού περιεχομένου. Παρ' όλα αυτά, το μεγαλύτερο ποσοστό των χρηστών στις ΗΠΑ ζητούν περισσότερη επικοινωνία με τους ιατρούς μέσω υπολογιστή.

Από τον HON (Health on The Net Foundation - <http://www.hon.ch>) έχουμε τα ακόλουθα στατιστικά σε σχέση με τα ιατρικά θέματα που αναζητούν οι χρήστες: Τον Απρίλιο του 2004, μεταξύ 294.500 επισκεπτών που είδαν περίπου 2 εκατομμύρια σελίδες, οι τρεις πλέον αναζητούμενοι ιατρικοί όροι ήταν γρίπη (influenza), διαβήτης (diabetes) και καρκίνος (cancer). Όσον δε αφορά στον Δεκέμβριο του 2003, μεταξύ 285.000 επισκεπτών που είδαν περίπου 2,1 εκ. σελίδες, οι τρεις πλέον αναζητούμενοι όροι ήταν διαβήτης (diabetes), άσθμα (asthma) και το κοινό κρυολόγημα (flu).

Κριτήρια Ποιότητας και Απαιτήσεις Αξιοπιστίας

Γίνεται κατανοητό από τα προηγούμενα ότι οι ιστοχώροι που αφορούν την υγεία συγκαταλέγονται μεταξύ των ιστοχώρων του διαδικτύου που δέχονται τις περισσότερες επισκέψεις. Αποτέλεσμα του γεγονότος αυτού είναι αρκετοί οργανισμοί σε παγκόσμιο επίπεδο να προσφέρουν πλέον ειδικά εργαλεία για την αναζήτηση αλλά και την αξιολόγηση ιατρικών πληροφοριών, ενώ άλλοι έχοντας ακολουθήσει ελαφρώς διαφορετική κατεύθυνση, έχουν αναπτύξει κώδικες δεοντολογίας οι οποίοι δίνουν την δυνατότητα στους κατόχους ιατρικών ιστοχώρων, να αποδεικνύουν την υψηλή ποιότητα των παρεχομένων πληροφοριών και γενικότερα υπηρεσιών.

Στο πλαίσιο αυτό το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο που πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο του 2000 στη Feira υποστήριξε μια πρωτοβουλία στο

πλήσιο του «e-Europe» προκειμένου να καταρτιστεί μια σειρά ποιοτικών κριτηρίων για τους ιστοχώρους που αφορούν την υγεία. Ως αποτέλεσμα και μετά από σειρά συναντήσεων, συζητήσεων και διαβουλεύσεων, εκδόθηκε η ανακοίνωση 667 της επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με ημερομηνία 29-11-2002 και τίτλο: «e-Europe 2002: ποιοτικά κριτήρια για τους ιστοτόπους που αφορούν την υγεία». Η ανακοίνωση αυτή «περιέχει πράγματι ένα σύνολο απλών ποιοτικών κριτηρίων, πάνω στα οποία μπορούν να στηριχθούν τα κράτη μέλη, καθώς και οι δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς, κατά την ανάληψη πρωτοβουλιών όσον αφορά την ποιότητα των ιστοχώρων που αφορούν την υγεία. Τα εν λόγω κριτήρια πρέπει να εφαρμόζονται παράλληλα με τη σχετική κοινοτική νομοθεσία».

Τα κριτήρια αυτά είναι:

1. Διαφάνεια και εντιμότητα
2. Αναφορά των πηγών
3. Προστασία της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων
4. Ανανέωση πληροφοριών
5. Ευθύνη
6. Προσβασιμότητα

Το πλέον σημαντικό ζήτημα πέρα της περαιτέρω ανάπτυξης και εξειδίκευσης των κριτηρίων που φαίνονται παραπάνω, είναι η παραδοχή ότι αυτά θα πρέπει να

αποτελέσουν βάση στην οποία θα στηριχθούν τα κράτη ή οι οργανισμοί - φορείς, για την ανάληψη πρωτοβουλιών σε σχέση με την εξασφάλιση υψηλής ποιότητας στους ιατρικούς ιστοχώρους.

Πιστοποίηση Ιατρικών Ιστοχώρων

Τι γίνεται όμως διεθνώς σε σχέση με την αξιολόγηση και την πιστοποίηση ιατρικών ιστοχώρων; Όπως φαίνεται στη συνέχεια ακολουθούνται διάφορες τακτικές, ανάλογα τη χώρα ή τον οργανισμό.

Εσωτερικοί Κώδικες Δεοντολογίας

Κάποιοι οργανισμοί έχουν υιοθετήσει προσέγγιση αντίστοιχη αυτής της επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, όπου έπειτα από προτάσεις εμπειρογνομόνων θεσπίζουν συναινετικά ένα σύνολο ποιοτικών κριτηρίων. Ο κώδικας δεοντολογίας για την ηλεκτρονική υγεία (e-Health Code of Ethics), ο οποίος εγκρίθηκε το Μάιο του 2000 από τον «Συνασπισμό για την Υγεία στο Ίντερνετ» (Internet Healthcare Coalition - <http://www.ihealthcoalition.org/>) αποτελεί ίσως τον γνωστότερο τέτοιου είδους «κώδικων δεοντολογίας» (αν και τα τελευταία χρόνια φαίνεται να χάνει έδαφος). Αντικείμενο αυτού και άλλων παρόμοιων κωδίκων είναι να παράσχουν στους κατόχους ιστοχώρων που αφορούν την υγεία μια διαδικασία για την αυτοαξιολόγησή τους.

Ο τρόπος εφαρμογής τέτοιων κωδίκων ποικίλλει. Για παράδειγμα η Αμερικανική Ιατρική Ένωση (American Medical Association) έχει εγκρίνει σχετικό κώδικα για εσωτερική και μόνο εφαρμογή (<http://www.ama-assn.org/ama/pub/category/print/1905.html>). Η ίδια, επαυξάνοντας τις υπηρεσίες που παρέχει, ετοιμάζεται να ξεκινήσει τη λειτουργία μιας ιατρικής πύλης για το κοινό.

Οικιοθελής εφαρμογή κώδικα δεοντολογίας. Στην περίπτωση της οικιοθεούς εφαρμογής, ένας τρίτος οργανισμός καταρτίζει τον κώδικα δεοντολογίας και επιτρέπει σε όσους δεσμεύονται να συμμορφωθούν με τους όρους του κώδικα να επιδεικνύουν το σήμα, τη σφραγίδα ή τον λογότυπο που πιστοποιεί τη συμμόρφωση με τον κώδικα.

Το γνωστότερο ίσως τέτοιου είδους σημάτων είναι το σήμα του ιδρύματος «Υγεία μέσω του Ίντερνετ» (Health on the Net Foundation - HON - <https://www.hon.ch>). Το ίδρυμα HON, έχει τη βάση του στην Ελβετία όπου και ιδρύθηκε το 1995. Τα οκτώ ποιοτικά κριτήρια που έχει θεσπίσει ο HON, χρησιμοποιούνται αυτή τη στιγμή από περισσότερους από 3.000 ιστοχώρους στο Ίντερνετ παγκοσμίως. Ο πάροχος ιστοχώρου ο οποίος επιθυμεί να χρησιμοποιήσει το σήμα "HON" πρέπει να υποβάλει επίσημη αίτηση και να δεσμευθεί ότι θα τηρεί αυστηρά όλες τις αρχές του

ΤΟ ΠΑΛΙΟ ΣΑΣ ΜΗΧΑΝΗΜΑ... ΕΧΕΙ ΑΞΙΑ!!!

Αποσύρετε τώρα το παλιό φωτοαντιγραφικό σας μηχάνημα
και αποκτήστε οποιοδήποτε νέο μοντέλο της Sharp κερδίζοντας έως και **1.700€**

CPI A.E.: ΕΔΡΑ:ΡΑΦΑΗΛΙΔΟΥ 1 & ΑΓΡΙΝΙΟΥ, 177 78 ΤΑΥΡΟΣ, τηλ.: 210 48 00 400, fax.: 210 48 05 801, ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: Ν. ΜΑΝΤΖΑΡΟΥ 11, 546 27 ΘΕΣ/ΝΙΚΗ, τηλ.: 2310 531 334, fax.: 2310 541 654
ΑΤΤΙΚΗ: ΕΚΣΤΡΑΤΕΥΣΗ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΕΓΑΛΟΥΠΟΛΕΩΣ 21 210-9489312, ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ ΜΠΕΣΙΟΥΣ ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΘΗΒΩΝ & ΤΖΩΝ ΚΕΝΝΕΤΥ 84 210-977232, Κ. ΠΑΤΗΣΙΑ ΑΒΑΝΑΣΙΟΥ Γ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΥΛΗΣ 242 210-9946234, ΚΑΛΛΙΔΕΑ ΓΡΑΦΟΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΠΕ ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 203 210-9599494, ΠΕΙΡΑΙΑΣ Π.Ε. Μ. ΕΞΟΥΣΙΩΣ Γ.Γ. ΕΠΕ ΚΟΚΚΟΠΟΥΡΗ 110 210-4118158, ΛΙΔΙΑ ΣΟΥΡΜΑΤΟΣ ΕΠΕ ΚΑΣΤΑΜΟΝΗΣ 108 210-2758323, ΝΙΚΟΣΙΟΣ ΚΑΡΑΓΙΑΣΣΗΣ Π. ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ ΤΙΜΟΚΡΕΟΝΤΟΣ 11 210-9327927, ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΥΛΑΚΟΣ-ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ Ο.Ε. Ρ. ΚΑΠΕΤΑΝΑΚΗ 11 28410-82447, ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ Α.Δ.Μ.Κ.ΡΑΤΙΑΣ 98 26510-81281, ΔΡΑΤΣΑ ΕΠΙΡΟΥΣΗΤ ΑΒΕΕ ΠΕΡ. ΟΔΟΣ ΑΡΤΑΣ 28910-21210, ΒΕΡΕΙΑ ΓΡΑΜΜΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΠΕ ΚΕΝΤΡΙΝΗΣ 2 23510-99998, ΚΟΚΟΠΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Μ. ΚΑΡΑΚΩΣΤΗ 4 23510-99920, ΒΟΛΟΣ ΚΥΡΙΑΖΗ Ε.-ΔΟΜΟΥΚΤΣΗ Α. Ο.Ε. Κ. ΚΑΡΤΑΛΗ 157 24210-22001, ΓΙΑΝΝΙΤΣΑ ΠΑΤΣΑΝΗ ΑΦΟΙ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΩΣ 98 23820-27678, ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΕΡΗΤΗΣ ΤΣΑΚΑΛΟΥΑΚΗΣ-ΚΑΧΙΑΚΗΣ Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ & ΑΘΗΝΑΣ 2810-281751, INFO Α.Ε. Π.Ε. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΟΔΟΣ Α. 2810-330551, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ OFFICOM ΚΟΥΣΑΣ-ΜΠΡΙΓΚΟΣ-ΤΑΣΙΟΣ ΛΟΕ ΚΑΒΑΚΙΩΝ 15 & ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΕΩΣ 2310-539632, ΝΟΥΛΗΣ Κ. ΕΠΕ ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ 78 2310-551881, ΙΩΑΝΝΙΝΑ ΠΑΠΠΑ Ε. & ΣΙΑ Ο.Ε. ΤΖΑΒΕΛΑ 20 26510-72810, ΛΥΓΟΥΡΑΣ ΑΒΑΝΑΣΙΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 3 26510-26183, ΚΕΛΑΜΑΤΑ ΚΙΣ ΑΕ ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ 109 27210-62100, ΚΟΥΒΕΛΑΣ-ΣΚΛΗΚΑΣ & ΣΙΑ Ο.Ε. 3η ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝΟΦΩΝΤΟΣ 2 27210-88080, ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ ΚΑΡΥΟΥ ΜΑΡΙΑ-ΙΜΣ ΑΦ. ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΩΤΗ 10 22370-89588, ΚΑΤΕΡΙΝΗ ΜΑΝΩΛΑΣ ΚΩΝΙΝΟΣ ΠΑΝΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ 15 23510-39027, ΚΕΡΚΥΡΑ ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΙΛΟΥ ΜΑΡΤΑΡΗ 12 28610-28516, ΚΙΛΙΚΙΑ ΧΟΝΔΡΟΜΑΤΙΩΝ ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ 10 23410-75390, ΚΙΩΣΗΝ ΜΟΛΙΣΙΩΤΗΣ-ΦΟΥΡΚΙΩΤΗΣ Ο.Ε. ΦΑΛΕΜΙΝΚ 5 24610-39365, ΠΑΤΙΣΤΟΣ Α.-ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ Θ. Ο.Ε. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ 1 24610-24488, ΚΟΜΟΤΗΝΗ ΓΥΜΝΑΣΙΟΣ ΚΩΝΙΝΟΣ ΜΟΝΗΤΗ ΕΠΕ ΣΟΦΙΑΣ ΒΕΝΤΟΥ 13 28510-31811, ΚΩΣ ΚΑΛΑΠΙΤΣΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΗΡΟΠΟΥ Ε. 62 22420-24755, ΛΑΜΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ & ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ 81 22310-67730, ΛΑΡΙΣΑ ΚΟΙΚΙΑΣ ΝΥΛΕ & ΣΙΑ Ο.Ε. ΚΟΥΜΟΥΔΟΥΡΟΥ 30 2410-255851, ΛΕΙΒΑΔΙΑ ΚΩΙΕΒΑΡΗΣ ΠΩΡΤΟΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ 22 & ΚΑΚΟΧΩΡΙΟΥ 22810-24614, ΜΥΤΙΛΗΝΗ ΑΡΧΟΝΤΙΣΣΗΣ ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 2 22310-20910, ΝΑΞΟΣ ΚΕΦΑΛΑΝΟΣ Γ. & ΣΙΑ Ο.Ε. ΧΕΡΣΗΝΟΥ 22890-24133, ΝΑΥΠΛΙΑ ΤΟΠΟΥΡΗΣ ΣΩΤΗΡΗΣ Ν. ΘΕΟΦΑΝΟΥ 3 23300-21407, ΝΕΑΝΟΙ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ-ΠΑΝΤΟΥΛΗΣ & ΣΙΑ ΕΕ ΑΝΑΡΕΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ 112-116 25410-29323, ΠΑΡΟΣ BUSINESS ACADEMY ΑΛΥΚΗ 22840-28782, ΠΑΤΡΑ ΛΟΥΗΣ ΣΩΤΗΡΗΣ ΚΟΡΥΦΟΥ 202 & ΜΙΚΟΥΛΗ 2810-33076, ΠΥΛΟΒΕΒΛΑ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ Ο.Ε. 25410-ΚΑΡΤΟΥ 24 24630-63453, ΡΟΔΟΣ ΑΡΙΣΤΕΡ ΑΒΕΕ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ 11 22410-27609, ΠΡΟΣΥΣΤΕΜΣ ΑΒΕΕ Α. ΛΙΝΔΟΥ 138 22410-66215, ΣΕΡΡΕΣ ΘΕΟΛΟΓΟΥ ΑΠ. ΚΛΟΥΒΑΣ ΠΑΝ. ΑΕ ΤΣΑΛΟΠΟΥΛΟΥ 19 23210-53336, ΣΠΑΡΤΗ ΤΣΙΟΥΛΑΓΙΩΝΝΗΣ ΑΒΑΝΑΣΙΟΣ ΜΕΝΕΛΑΟΥ 73 27310-89100, ΤΡΙΚΑΛΑ ΡΕΜΜΑΣ ΕΠΕ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ & ΛΑΡΙΣΗΣ ΓΩΝΙΑ 24310-72954, ΧΑΛΚΙΔΑ ΚΑΡΑΜΟΥΖΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΛΙΒΕΡΙΟΥ 6-8 22210-69050, ΧΑΝΙΑ ΑΛΥΤΣΙΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΡΓΟΥΝΙΟΥ 19 28210-36059, ΜΑΡΙΝΑΚΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΥΛΟΝΟΓΙΑΝΝΗ 109 28210-98755, ΧΙΟΣ ΚΕΝΤΡΟ ΥΠΟΛΟΓΙΟΥ ΕΠΕ ΣΤΕΦ. ΤΣΟΥΡΗ 14 22710-26188.

κώδικα "HON". Οι ιστοχώροι που συμμορφώνονται με τον εν λόγω κώδικα το γνωστοποιούν τοποθετώντας σε εμφανή θέση τον υπερσύνδεσμο του κώδικα "HON" ("την ενεργοποιημένη σφραγίδα"). Η συμμόρφωση με τις αρχές του κώδικα "HON" εξακριβώνεται από την ομάδα ελεγκτών του HON. Πέραν των παραπάνω θα πρέπει να σημειωθεί ότι το HON λειτουργεί και ως συγκεντρωτής (πύλη) αξιόπιστων ιατρικών sites, έτσι ώστε ο χρήστης, να έχει τη δυνατότητα ξεκινώντας από κει, να πληροφορηθεί σε αυτά γνωρίζοντας ότι είναι όλα «πιστοποιημένα» από τον οργανισμό.

Εργαλεία καθοδήγησης του χρήστη

Σε αυτή την περίπτωση, η συμμόρφωση με τον κώδικα καταδεικνύεται όχι από ένα σήμα, αλλά από έναν ηλεκτρονικό σύνδεσμο με το εργαλείο καθοδήγησης, το οποίο καλεί το χρήστη να ελέγξει ο ίδιος εάν ο ιστοχώρος και το περιεχόμενό του συμμορφώνονται με τα προκαθορισμένα κριτήρια.

Τέτοιου είδους εργαλείο είναι το DISCERN (<http://www.discern.org.uk/>), το οποίο προτείνει ένα σύντομο ερωτηματολόγιο μέσω του οποίου οι χρήστες έχουν στη διάθεσή τους έναν έγκυρο και αξιόπιστο τρόπο εκτίμησης της ποιότητας των πληροφοριών όσον αφορά τις θεραπευτικές λύσεις ενός προβλήματος υγείας. Άλλο χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι αυτό του NETSCORING (<http://www.chu-rouen.fr/netscoring/netscoringeng.html>), το οποίο χρησιμοποιεί ένα ερωτηματολόγιο με 49 κριτήρια, τα οποία εμπίπτουν σε οκτώ κατηγορίες: αξιοπιστία, περιεχόμενο, σύνδεσμοι, σχεδιασμός, διαδραστικότητα, ποσοτικές πτυχές, δεοντολογία και προσβασιμότητα.

Εργαλεία φίλτραρίσματος

Στην περίπτωση που κάποιος τρίτος παρέχει στο χρήστη ένα εργαλείο καθοδήγησης για να το χρησιμοποιήσει μόνος του, αυτό συνοδεύεται από εργαλείο φίλτραρίσματος που προσφέρει μια βάση δεδομένων όπου μπορεί να γίνει αναζήτηση φίλτραρισμένων και επικυρωμένων πληροφοριών. Τέτοιου είδους εργαλεία φίλτραρίσματος λειτουργούν συχνά με βάση την πύλη εισόδου στο Ίντερνετ, για την οργάνωση της πρόσβασης στο Ίντερνετ.

Παράδειγμα τέτοιου είδους εργαλείου είναι ο ιστοχώρος OMNI (Organising Medical Networked Information - <http://www.biome.ac.uk/>) ο οποίος προσφέρει μια πύλη με αξιολογημένες και ποιοτικές πληροφορίες μέσω του Ίντερνετ όσον αφορά τον τομέα της υγείας και της ιατρικής, οι οποίες απευθύνονται σε φοιτητές, ερευνητές, πανεπιστημιακούς και επαγγελματίες του χώρου της υγείας και της ιατρικής επιστήμης.

Σήματα ποιότητας και διαπίστευσης τρίτων μερών

Ο πλέον προηγμένος, αλλά και ο πλέον δαπανηρός εκ των μηχανισμών που διατίθενται για την εφαρμογή των ποιοτικών κριτηρίων σε ιστοχώρους που αφορούν την υγεία είναι το σύστημα διαπίστευσης από τρίτο μέρος. Το τρίτο μέρος εκδίδει το σήμα με το οποίο πιστοποιεί την συμμόρφωση του ιστοχώρου με βάση τα κριτήρια αξιολόγησης.

Στη συγκεκριμένη κατηγορία εμπίπτουν πολλές περιπτώσεις εφαρμογής: από τον φορέα εντός κάποιου οργανισμού ο οποίος ασχολείται με την πιστοποίηση της ποιότητας με χαμηλό κόστος και λειτουργεί όπως οι διαπιστευμένοι φορείς που ασχολούνται με την επισήμανση στην ΕΕ, έως τους εξωτερικούς ανεξάρτητους αξιολογητές με υψηλό κόστος, οι οποίοι διενεργούν ελέγχους και παρέχουν διαπίστευση. Επί του παρόντος, κανένας τρίτος φορέας διαπίστευσης δεν λειτουργεί πλήρως στην Ευρώπη, μοιλονότι βρίσκεται αυτή τη στιγμή εν εξελίξει ένα τουλάχιστον πιθανικό σχέδιο: το MEDCERTAIN (ένα έργο επίδειξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης που εμπίπτει στο «Σχέδιο δράσης για ασφαλέστερο Ίντερνετ» - www.medcertain.org) και η συνέχειά του MedCIRCLE (<http://www.medcircle.org/>).

Τι γίνεται όμως στην Ελλάδα;

Όπως αναλύθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο, είναι πολλές οι προσπάθειες που γίνονται και με ποικιλότητες μεθόδους, όσον αφορά τη διασφάλιση αξιόπιστης ιατρικής πληροφορίας αλλά και σχετικών υπηρεσιών στο διαδίκτυο. Είναι φανερό δε, ότι στην προσπάθεια αυτή, υπάρχουν οι σχετικές κατευθύνσεις όπως και οι βέλτιστες πρακτικές, αλλά στη συνέχεια η κάθε χώρα και ο κάθε οργανισμός, υιοθετεί τις δικές του νόρμες. Βλέπουμε για παράδειγμα στο Ηνωμένο Βασίλειο το NHSdirect (<http://www.nhsdirect.nhs.uk>), να αποτελεί την έκφραση της κρατικής πολιτικής στα θέματα αυτά, χωρίς παράλληλα να αποκλείει και τις άλλες προσπάθειες που αναφέρθηκαν παραπάνω.

Ανάλογες πρωτοβουλίες θα πρέπει να ξεκινήσουν και στη χώρα μας για να καλύψουν το ιδιαίτερα σημαντικό αυτό θέμα, λαμβάνοντας μάλιστα υπόψη τους το θέμα της Ελληνικής γλώσσας που μας διαφοροποιεί σημαντικά, σε σχέση με όσα εξετάστηκαν παραπάνω, τα οποία αφορούν κυρίως σε Αγγλόφωνες πηγές.

Προς την κατεύθυνση αυτή, ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο θα πρέπει να αναλάβει ένας κρατικός φορέας ο οποίος θα αναλάβει την ευθύνη καθορισμού του πλαισίου αλλά και στη συνέχεια της εφαρμογής του. Ο φορέας αυτός θα πρέπει ίσως να εντάσσεται στο Υπουργείο Υγείας ώστε να έχει την απαραίτητη θεσμική εξουσία και κυρίως να στελεχώνεται με κατάλληλο επιστημονικό δυναμικό. Με δεδομένο ότι μέχρι τώρα έχουν γίνει διάφορες προτάσεις για ίδρυση «ινστιτούτου πληροφορικής της υγείας» με σκοπό την επιστημονική υποστήριξη όλων των θεμάτων που έχουν σχέση με την ιατρική πληροφορική, θα μπορούσε εκεί να ενταχθεί και το ζήτημα το οποίο εξετάζεται στην παρούσα αναφορά. Δύο είναι οι άμεσες ενέργειες που στην περίπτωση αυτή θα έπρεπε να υποστηριχτούν: α) η υλοποίηση της οδηγίας 667 και στην Ελλάδα, και β) η δημιουργία μιας πύλης για την καθοδήγηση του πολίτη σε ιατρικά θέματα, στην οποία όλες οι αναφορές – συνδέσεις σε άλλους ιστοχώρους, θα αφορούσαν ιστοχώρους που θα καλύπτουν κάποιες βασικές προϋποθέσεις σε σχέση με την ποιότητα του περιεχομένου τους.

Παράλληλα, ο ρόλος των Ιατρικών εταιρειών είναι ιδιαίτερα σημαντικός και θα πρέπει να είναι καθοριστικός σε κάθε εξέλιξη που αφορά το συγκεκριμένο θέμα. Το επιστημονικό δυναμικό των εν λόγω εταιρειών είναι το καθ' ύλην αρμόδιο να κρίνει επί της ουσίας την ποιότητα της ιατρικής πληροφορίας που υπάρχει στο διαδίκτυο. Θα πρέπει λοιπόν, είτε οι ίδιες οι εταιρείες να αναπτύξουν αντίστοιχη δράση, είτε σε συνεργασία με τους θεσμοθετημένους φορείς να αποτελέσουν τον επιστημονικό υποστηρικτή της προσπάθειας. Ας μην ξεχνάμε ότι οι αντίστοιχες εταιρείες του εξωτερικού έχουν ήδη δραστηριοποιηθεί σε αυτή την κατεύθυνση όσον αφορά τα μέλη τους και κάποιες ήδη προχωρούν και σε θέματα που αφορούν το ευρύ κοινό.

Σήματα και λογότυποι που αποδεικνύουν τη συμμόρφωση με ποιοτικά κριτήρια

* Ο Ι. Σαριβουγιούκας είναι υπεύθυνος του Τμήματος Πληροφορικής και Οργάνωσης του ΓΝΑ «Γ. Γεννηματάς». Ασχολείται ερευνητικά με θέματα Ιατρικής Πληροφορικής όπου και έχει σειρά επιστημονικών δημοσιεύσεων.

** Ο Α. Βαγγελάτος εργάζεται στο EAITY και μεταξύ των επιστημονικών ενδιαφερόντων του είναι η Ιατρική Πληροφορική και οι Τεχνολογίες Φυσικής Γλώσσας.

*** Η Χ. Καβαμαρά είναι Ιατρός ειδικευμένη στην ακτινοδιαγνωστική και εργάζεται στην Ευρωκλινική Αθηνών.